

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. VI. An Christus sit Sacerdos & Rex.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

Qu. V. De conditione appetitus sensitivi & Corporis Christi. 49

& palpabili, sequē eum. esse dixit Luca 24. Videte manus meas & pedes, quia ego ipse sum: palpate & videte: quia spiritus carnis & ossa non habet, sicut nec videtis habere. Hinc merito Damascus Papa cum Concilio Romano in Professione fidei: Si quis non dixerit, quod in carne, quam assumpsit, sedet ad dexteram Patris &c. anathema sit.

Nec obstat illud 2. ad Cor. 5. & si cognovimus secundum carnem Christum, sed nunc iam non novimus. Nam id explicat Adrianus Papa in Epist. ad Episc. Hispania, quae refertur inter acta Concilii Francofordiensis: Etsi novimus eum mortalem, passibilem, vulnere deditum, sed iam in gloria Patris scimus eum ab omni humana conditionis debito alienum. Alii putant Paulum loqui de se adhuc incredulo, q. d. etsi aliquando more Judaeorum de Christo seu Messia carnaliter iudicaverimus, v. g. quod esset futurus rex temporalis; iam tamen non ita novimus vel existimamus. Alii denique explicant Paulum de notitia seu aestimatione carnalis generationis Christi, quae erat Judaeis, adeoque contribulis Pauli & Judaeorum, q. d. iam illis terrenis affectibus mortui sumus, & Christum tantum novimus ut hominem divinum, Auctorem gratiae &c.

Denique Corpus Christi etiam nunc est loco circumscriptum; ut in variis Conciliis est definitum contra Ubiquistas existimantes illud esse ubicumque est Deitas, etsi in caelo tantum appareat visibile: Ad idem probandum variae adducuntur Scripturae in VII. Synodo Act. 6. Patet factus Joan. 16. Relinquo mundum, & vado ad Patrem. Marci 16. Surrexit, non est hic. Plurimae Patrum Auctoritates videri possunt apud alios. Nec mirum videri debet, quod Verbum alicubi sit, ubi non est humanitas: Verbo unita; cum de facto anima sit in pede, ubi tamen non est caput animae unitum: Denique ex nullo capite ubiquitas ista naturali corporis conditioni repugnans probari potest; adeoque non est asserenda.

QUESTIO VI.

An Christus sit Sacerdos & Rex?

Dico I. Christus est verus & proprie dictus sacerdos. Est de fide ex Scriptura Psal. 109. Tu es sacerdos in aeternum secundum Ordinem Melchisedech. Idem declarat Apostolus ad Hebr. 6. 5. & seqq. Patet etiam ex Concilio Ephesino can. 10. Trid. sess. 22. c. 1. & 2.

Denique idem probatur ex definitione Sacerdotis tradita ab Apostolo supra: Omnis Pontifex ex hominibus assumptus, pro hominibus constituitur in iis, quae sunt ad Deum, ut offerat dona & sacrificia pro peccatis. Quae definitio optime convenit Christo, qui verum & proprie dictum sacrificium pro peccatis no-

Heriæx Sum. Theol. Pars IV.

stris non solum in ultima caena, sed etiam in ara crucis obtulit juxta Trid. sup. cap. 1.

Ex quo tamen non sequitur alios Martyres similiter esse sacerdotes: quia mors non est in ipsorum, uti Christi, potestate, qui poterat impiorum manus effugere, & plagis etiam lethalibus admissis mortem impedire: mactatio autem hostiae debet subesse potestati sacerdotis. Deinde debet ipsa ex officio liberè assumi ad supremum Dei cultum & dominii protestationem: ceteri autem Martyres non sunt, uti Christus, a Deo constituti ad hoc per mortem suam protestandum, nec tali ratione mortem in se admiserunt, sed ut confiterentur fidem aut aliquam virtutem.

Nec obstat, quod Christus semetipsum physice non occiderit: non enim debet sacerdos physice per semetipsum hostiam immolare: quidni enim in lege naturae potuisset sacerdos sacrificare, etsi per ministrum v. g. bovem mactasset? Sic itaque Christus usus est ministerio impiorum, non quibus mandavit, sed quorum sacrilegas manus voluntarie in se admisit ex intentione se immolandi Deo pro peccatis nostris in recognitionem supremae Dei majestatis.

Dico II. Ratio Sacerdotii convenit Christo: quia homini, juxta certam Doctorum Sententiam contra Haereticos. Idque indicat Apostolus supra. Idem aperte docent Patres. Ambrosius l. 3. de fide c. 5. dicens: Idem ergo sacerdos, idem & hostia & sacerdotium: tamen & sacrificium humanae conditionis officium est. Augustinus l. 1. de consensu Evang. c. 3. Secundum hominem Christus & Rex & Sacerdos effectus est. Et alii. Ratio est: quia Christus quatenus Deus non habet superiorem: quod tamen ratio sacerdotii & sacrificii includit; cum sacrificium ipsum offeratur in signum submissionis & recognitionis, quae alterum tamquam supremum Dominum offerens veneratur. Deinde Christus quatenus Sacerdos interpellat pro nobis & nobis meruit; quod non potest ei convenire quatenus Deo.

Dices juxta Cyrillum Ierosol. Cath. 10. Christus est summus Sacerdos, immutabile habens sacerdotium, quod neque a tempore cepit, neque successorem alium habebit sacerdotii &c. Neque sacrificio oleo unctus, sed ante saecula a Patre. Resp. Sacerdotium Christi non cepisse tempore, quatenus Filius Dei ab aeterno est praedeterminatus, ut in natura assumenda sit Sacerdos, Patre Filio suo ab aeterno genito dicente: Tu es Sacerdos in aeternum. Alias manifestè falsum est, Filium Dei ante Incarnationem fuisse Sacerdotem potius quam Spiritus sanctus fuerit Sacerdos. Non habebit etiam successorem, quia Christus usque in finem mundi manet Sacerdos & principalis offerens per nos tamquam per vicarios, non tamquam per successores. Ne-

93. Cur similiter reliqui Martyres non sint sacerdotes.

Sacrificio cruento non obstat, quod Christus physice se non occiderit.

94. Sacerdotium convenit Christo quod homini.

Explicatur testimonium Cyrilli Ierosolymitani in speciem oppositum.

90. Christo assumptum corpus non est ubique, sed loco circumscriptum.

91. Christus secundum corpus non est ubique, sed loco circumscriptus.

92. Christus est Sacerdos proprie dictus.

90. Possit esse officium quoque servum & palpabile corpus in unum.

que est factio oleo unctus; uti Aaron & alii Sacerdotes, sed ante secula à Patre ei per æternam generationem communicante suam divinitatem, quæ quidem in tempore humanitati communicata, fuit eidem loco olei factitii.

Dico III. Christus non fuit Rex temporalis Judæorum. Ita unanimiter Theologi contra *Armatanum*. Ratio est: quia ne verosimiliter quidem potest ostendi aliquis legitimus titulus, sive donationis, sive electionis, sive successionis, sive alius, quo regnum istud ad Christum fuerit devolutum. Si enim jure hereditario seu successionis (de quo solo posset esse quæstio) debuisset in primis mater Christi prius obisse, utpote legitima heres, ut supponitur. Deinde concessio (quod probabilius est, etsi id neget *Suarez* & alii) quod *Deipara* processerit ex *David*, non per *Nathan*, sed per *Salomonem*, deberet semper descendisse per primogenitos. Præterea etiam hoc supposito, linea *Salomonis* quoad jus regni dudum intercederat: adeo ut juxta Prophetiam *Jeremias* c. 22. post *Jechoniam* non fuerit vir de semine ejus, qui esset Rex seu federet super solum *David*: sed post captivitatem *Babylonicam* fuit populus gubernatus per *Duces*, qui ferè omnes fuerunt de genere sacerdotali. Scripturæ autem quæ regnum Christi deprædicant, de spirituali regno & regimine sunt intelligendæ. Quare de regno temporali, seu jure regnandi, quale ceteri reges habent, dixit *Joan.* 18. *Regnum meum non est de hoc mundo &c.*

Dico IV. Summo Christi sacerdotio annexa fuit potestas regni spiritualis, scilicet *Ecclesiæ*, quam Christus instituit & ordinavit, perpetuèque gubernat, vices suas in ordine ad regimen sensibile suis committendo vicariis. Placuit siquidem congruentissimè Deo Patri tantam homini Deo committere potestatem, juxta illud *Matth.* ult. *Datta est mihi omnis potestas in celo & in terra.* Et de hoc regno *Propheta* prædixerunt *Regnabit Rex. Exiet dux qui regat populum meum Israel &c.* Denique hæc est *Eccl.* *David*, de qua *Gabriel Angelus* *Luca* 1. dixit: *Dabit illi Dominus Deus sedem David Patris ejus, & regnabit in domo Jacob*, *Ecclesiâ* scilicet, *in æternum.*

Sic autem quæ homo ordinavit *Ecclesiâ* per potestatem excellentiæ dando etiam leges tamquam legatus ad nos missus; ut in his condendis principaliter divina ejusdem voluntas, & legislativa potestas spectetur; ne si per potestatem legislativam humanitati propriam eis dumtaxat tulisset, & non per eam tamquam subordinatam divinæ leganti, *Lex Evangelica* solum fuisset divina per communicationem idiomatum.

Hinc sequitur Christum quæ hominem non fuisse subjectum humanis legibus; ut de lege tributaria ipse indicavit *Matth.* 17.

& generaliter contra *Matæum Paduanum* docentem, quod fuerit subjectus potestati regum etiam coactivè, tum quoad personam, tum quoad temporalia; definiuit *Joannes XXI.* *Extravag. licet*; ut refert *Turrecremata* l. 1. *summa* p. 2. c. 37. Fundatur in dignitate & superioritate ipsius Christi tamquam supremi Pontificis & Filii Dei. Facto tamen seu voluntate fuit subditus leges servando: prout etiam propter nos fuit subditus *Joseph* & *Mariæ* *Luca* 2. *Naturali* etiam legi, quæ ipsam naturam rationalem creatam consequitur, fuit subjectus, v. g. *Legi* de non mentiendo, non blasphemando. Potuisset quoque subjectus esse legibus positivis divinis.

De facto tamen non fuit subjectus legibus à Deo communiter hominibus datis. Non enim *Evangelicæ*; utpote quam ipsemet tulit, de rebus ad se non spectantibus, scilicet de rebus fidei & Sacramentis; & hominibus alterius ordinis, ac status lapsi, restituendis in pristina per suum sanguinem. Non etiam *Mosaicæ*, ut habet recepta *Doctorum* sententia contra *Paucos*; hæc enim solis filii *Israël* & ab iis per seminalem generationem descendentibus (*junctis* *Profelytis*) data fuit. Unde *Judæis* ipsum calumniantibus, quod sabbatum non custodiret, respondit *Matth.* 12. *Dominus est filius hominis, etiam sabbati*, ostendens (ut ait *Aug.* q. 10. in *Matth.*) se non esse legi subiectum, quia erat *Filius Dei naturalis*, & *Dominus legis*. Adde, non positam fuisse femini, sed *sanctæ venires semen*, Christus, fuisse *pedagogum* *Judæorum* in Christo, sive ducentem ad Christum, non autem ipsius Christi, ad *Galat.* 3. Neque fuit ei subiectus per circumcisionem; hanc enim non suscepit, ut ad instar *Profelyti* advenæ se aggregaret *Judæis*, sed ob alios fines & causas, de quibus *disp. seq.* q. 2. s. 2. Dicitur autem factus sub lege, ad *Galat.* 4. non secundum debitum sed secundum externam apparentiam, & plenam observantiam; idque conducebat, ut ipsa ejus quoque prædicatio facilius à *Judæis* reciperetur.

Itaque subjectus fuit solummodo quibusdam præceptis personalibus, specialiter erà Patri impoſitis v. g. de docendo & per mortem redimendo genere humano; juxta illud *Joan.* 10. *Hoc mandatum accepi à Patre meo.* Et c. 14. *Sicut mandatum dedit mihi Pater, sic impleo.* Et c. 15. suo nos exemplo hortatur ad obedientiam dicens: *Si præcepta mea servaveritis, manebitis in dilectione mea, sicut & ego Patris mei præcepta servavi &c.* Et ad *Philipp.* 2. dicitur: *Factus obediens usque ad mortem.* Quæ sine fundamento contra sensum *Patrum*, *Basilianensium*, *Ambrosii* & aliorum, contra communem *Doctorum* sententiam, & contra ipsius litteræ proprietatem Nonnulli interpretantur de sola manifestatione paterni desiderii, & non de rigido præcepto. Congruè autem

95. Christus non fuit rex temporalis Judæorum.

96. Summo Christi sacerdotio annexa fuit potestas regni spiritualis, scilicet Ecclesiæ.

97. Christum quæ hominem non fuisse subjectum humanis legibus; ut de lege tributaria ipse indicavit Matth. 17.

autem huiusmodi præceptum fuit impositum: tum ut magis eliceret amor Dei, dum Filio etiam mandaret nostram redemptionem; tum ut ipsa redemptio veluti opus obedientiæ esset perfectior, nobis exemplarius; & inobedienciæ Adæ, quæ nos captivaverat, directius opposita. Non fuit tamen præceptum impositum Christo, quatenus erat Verbum; ut contra *Arianos* manifestè tantum vult *Basiliius I. de Spiritu sancto c. 8.* Et intelligi potest *Chrysostomus* diversis in locis. Neque etiam fuit ei quæ homini impositum, quasi voluntas humana indignisset aliquam coactionem aut comminationem (quam vulgarem imperfectionem ex professo tantum removet *Chrysostomus* citatus, qui proinde dici potest de Christo locutus etiam secundum humanitatem) vel quasi sine præcepto non satis paratus fuisset exequi paternam voluntatem.

Petes an potestas regia five regni spiritualis in Christo sit distincta à potestate sacerdotali? Resp. Aff. nam prior potestas extendit se ad omne officium & jurisdictionem, adeoque etiam ad leges ferendas: posterior autem præcisè spectata solum respicit oblationem precum & sacrificii pro populo.

Petes II. Quando potestas regni spiritualis sit Christo collata? Resp. in instanti conceptionis, idque ratione Unionis hypostaticæ, cui quodammodo debebatur. Quare etiam ante resurrectionem leges tulit. Et *Joan. 13.* de ipso dicitur: *Sciens, quia omnia dedit ei Pater in manus.* Quamvis in resurrectione perfectum statum & usum regni sui ac domini acceperit.

Solum restat dubitatio, an Christus titulo supereminenti Unionis hypostaticæ habuerit temporalem potestatem, quam vocant excellentiæ super universum mundum, adeo ut fuerit & rex temporalis quantum ad potestatem jurisdictionis in ordine ad regibus & principibus imperandum, leges etiam politicas ferendas &c. & dominus proprietatis, sic ut ad libitum potuerit directè disponere de omnibus rebus mundi, veluti de suis, adeoque domus v. g. destruere, aliis donare &c. Plurimi namque affirmant: inter quos referuntur *Alvarus Pe-*

lagius, Antoninus, Turrecremata, Durandus, Galatinus, Henriquez, Suarez &c. E contra non pauci negant: inter quos *Waldensis, Abulensis, Victoria, Toletus, Bellarminus &c.* Ego autem censeo, rem esse utrimque incertam, nec satis ex auctoritate vel ratione probatam. Cum tamen soleamus frequenter in dignitate Christo tribuendâ procedere ex congruentia, possumus & hic ex eadem procedere, hunc honorem tribuendo homini Deo, ex quo nullum sequitur inconveniens; in quo honorando malum excedere, quàm deficere. Nec malè in hanc regiam potestatem refertur, quòd Christus non potuerit etiam quæ homo subijci ullis legibus humanis. Neque hoc dominium excellentiæ repugnat subordinatis sibi dominiis aliorum regum aut privatorum: uti nec dominium supremum Dei præjudicat dominiis inferiorum. Hæc proinde Christus intacta reliquit; quia (ut canit Ecclesia) *Non eripit mortalia, qui regna dat caelestia.* Dum autem *Joannes XXII. Extrav. Inter Nonnullos, & Extrav. Quia quorundam,* determinat Christum habuisse interdum dominium aliquarum rerum, v. g. sibi donatarum; supponens quòd non omnium: & è contra *Nicolaus III. cap. Exiit, de Verb. Signif. in 6.* docet Christum aliquando caruisse proprietate omnis rei temporalis: tunc agunt de dominio humano & subordinato, quale competit ceteris hominibus, quòdque excludit dominium alterius in eandem rem.

An autem Christus interdum fuerit usus hæc potestate, non ita constat: nam siculneæ infirmitate affectio, dæmonum in porcos immisso tribui posset divinitati, aut etiam regie potestati spirituali, vi cuius juxta alios Auctores poterat disponere de rebus temporalibus totius mundi, in ordine ad finem spiritualem, nullâ etiam peculiari causâ necessitatis seu causâ per accidens interveniente. Quam potestatem Nonnulli ex ipsis appellant directam & per se: alii verò indirectam, veluti quæ circa temporalia non erat propter se & sine ordine ad alium finem superiorem, nempe spiritualem, sed dependenter ab eodem; ut videre est apud *Tamerum disp. 1. q. 7. dub. 4. n. 79. & 80.*

DISPUTATIO TERTIA.

De Adoratione sive cultu Christi, Sanctorum, Reliquiarum. Item imaginis Christi, & Sanctorum.

QUÆSTIO I.

De Adoratione Christi.

SUPPONO Adorationem esse quandam speciem honorationis, quæ quis se al-

teri tamquam superiori seu excellentiori submittit, ut Doctores communiter definiunt conformiter ad *Damasenum Orat. 1. c. 3. de Imaginibus.* Unde (ut ait *Ang. 1. contra Sermones Arianorum c. 23.*) honorat omnis qui adorat, non autem adorat omnis qui honorat: nam